

Hendrik Lemker en zijn gezin

We openen het verhaal over **Hendrik Lemker** (1738-1790) ¹ door aan te sluiten op het verhaal over zijn vader, de huzaar Ernestus Albrecht Lemcker die in augustus 1745 in Kaiserslautern overleden was. Hendrik was toen zeven jaar oud en zou twee oudere broertjes kunnen hebben gehad (Johann Friedrich en Johann Hendrik) over wie echter niets bekend is. Er is een redelijke kans dat die twee in 1745 niet meer in leven zijn geweest. Wél was er een jonger zusje, Maria Magdalena, geboren in 1742, van wie vast staat dat ze op 18 jarige leeftijd getrouwd is met Johann Valentin Keffer. Van dit paar zijn twee kinderen bekend van wie één levenloos geboren. Na de begrafenis van Hendriks vader wordt er nog een meisje geboren dat niet levensvatbaar blijkt. Ze wordt postuum gedoopt als Maria Catharina, naar haar moeder. Het is dus zeer goed mogelijk dat Hendrik in 1760 na het huwelijk van zijn zusje alleen over is gebleven met zijn moeder Maria Catharina Schadenkirch maar zelfs dat is niet zeker want van haar is geen sterfdatum bekend. Over de grootouders van vaders zijde hebben wij helaas geen informatie en de opa en oma van moeders zijde hadden reeds in 1740 en 1755 het tijdelijke met het eeuwige verwisseld. De motieven van Hendrik om Kaiserslautern te verlaten zijn ons niet bekend. Misschien trok het hem aan om als huursoldaat in de Republiek hetzelfde beroep op te pakken dat zijn vader ooit had gehad. Ook is niet uitgesloten dat mensen uit zijn omgeving hem hebben gestimuleerd om de tocht naar de Nederlanden te maken want voor velen uit het verarmde Duitsland bleek dit een aantrekkelijk traject. Den Haag was kennelijk een geliefde bestemming want er woonden veel mensen, afkomstig uit alle hoeken en gaten van Duitsland.

Afb. avondmaalsdienst in de Stiftskirche van Kaiserslautern omstreeks 1800.

Hollandse Gardes

Op enig moment (vóór 1771) is Hendrik in Den Haag aanwezig en wordt gespot bij zijn huwelijk met **Margaretha Catharina Herbst** (1744-1818) op 16 juli 1771 in de Nieuwe Kerk aan het Spui in Den Haag.² Hij wordt daar genoteerd als Hendrik Lemker, soldaat in het regiment Hollandsche Guardes onder de compagnie van den Luitenant collonel Graaf van Bylandt.

Wat was dat voor een regiment? Naar wat we te weten zijn gekomen en daaruit begrepen hebben waren er op diverse plekken binnen de republiek regimenten gelegerd die met elkaar het Staatse Leger vormden. De Hollandse Gardes waren daar een onderdeel van. De leiding van die regimenten lag voornamelijk in handen van militairen die vrijwel allen tot de adel behoorden; in de achttiende eeuw had de elite het nog volop voor het zeggen. De indruk bestaat dat aantrekkelijke posten binnen de militaire hiërarchie door dat adeldom onderling verdeeld werden maar we zijn te weinig in deze materie thuis om dit verder te onderbouwen.

¹ Zijn naam komt in veel varianten voor. We kiezen in deze tekst voor de naam zoals die gehanteerd werd bij zijn huwelijk in 1771.

² Er waren voor Duitssprekende protestanten die geen Lutheranen waren maar tot de 'gereformeerde' religie behoorden twee mogelijkheden om in hun landstaal kerkdiensten te bezoeken. Op het Noordeinde kon de Hoogduitse Kerk van de Engelse Kerk gebruik maken (dat was de Gasthuiskapel) en in de Nieuwe Kerk werd (in ieder geval tot 1818) ook regelmatig in het Duits gepreekt. Uit de doop- en trouwboeken blijkt echter dat de predikanten van de Hoogduitse Gemeente en die van de Gereformeerde Kerk rond het derde kwart van de achttiende eeuw over en weer in de beide gebouwen dienst deden.

Al die legertjes waren huurlegers. Er bestond nog geen systeem van dienstplicht. Militairen werden in het binnen- zowel als het buitenland geworven met als gevolg dat wel 45% van de soldaten uit buitenlanders bestond. Zo zal ook Hendrik Lemker, die zich al spoedig daarna 'Hendrik Lemckert' zou laten noemen vanuit de magere omstandigheden in zijn thuisland zich hebben laten verleiden om dienst te nemen in het reglement Hollandse Gardes dat in Den Haag in garnizoen lag. Hij was daarin niet de enige. Het trouwregister van de Hoogduitse Kerk (die in die tijd bijeenkwam in de Gasthuiskapel aan het Noordeinde) vermeldt bosjes namen van jonge mannen uit Duitsland en Zwitserland die dienst hadden genomen bij de Hollandse of Zwitserse Gardes.

Geschiedenis en opbouw

De Hollandse Gardes, in hun prille vorm (in 1599) opgericht als Regiment van Nassau ontwikkelden in 1672 onder stadhouder Prins Willem III zich tot een Regiment Garde te Voet van Zijne Hoogheid. Na vele reorganisaties werd het in 1702 het Regiment Hollandsche Gardes waarbij nog sprake was van een onderverdeling in de Gardes te voet en de Gardes te paard. Bij de reorganisatie van 1752 werd het op 2 bataljons gebracht, twee zelfstandige legeronderdelen. Ieder bataljon bestond één grenadier- en zes musketiercompagnieën. Een compagnie werd gevormd door een kapitein, een luitenant, een onderluitenant (of vaandrig) drie sergeanten, vier korporaals, drie lantpassaten (onderkorporaals), twee tamboers, een sollicitateur, zes muzikanten (incl. pijpers) en tweeënzestig grenadiers of musketiers, dat waren de gewone soldaten.³ Iedere compagnie werd doorgaans aangeduid met de naam van de luitenant-kolonel aan wie de leiding van zo'n compagnie was toevertrouwd De twee bataljons bestonden alles bij elkaar uit totaal 1316 man.

Afb. Jacob. van Kretschmar, Generaal Major. Lt. Colonel van 't 2de Batt. Hollandse Gardes (waarin Hendrik Lemker diende) inspecteert het regiment Hollandse gardes bij de Koekamp in Den Haag.

Uit hetgeen wij over dit onderwerp uit verschillende bronnen oppikten, bleek dat het voor militairen in trek was om een functie binnen deze Gardes te vervullen. Daar zal de roemrijke historie van de Gardes en haar voorgangers in meegespeeld hebben. In de trouwregisters (ook van andere kerken) werd nooit een beroep vermeld maar zodra er een soldaat uit één van de legertjes zich met zijn bruid gemeld had werd daarin altijd uitvoerig vermeld in wat voor rang, bij welk regiment en onder wiens leiding de bruidegom in dienst was.

Taken

In de tijd dat Hendrik onder de Hollandse Gardes heeft gediend hebben er geen krijgsverrichtingen plaats gevonden. Het ziet er naar uit dat de twee bataljons een louter representatieve functie hadden. Behalve de Hollandse Gardes waren in Den Haag ook de Zwitscherse Gardes gelegerd, eveneens uit twee bataljons bestaand. Waarschijnlijk heeft hun gezamenlijke taak bestaan uit het begeleiden van allerlei overheidsdienaren, inclusief de Prins zelf. Hij was immers op papier de hoogst leidinggevende van de Gardes. In een alleraardigst geschrift⁴ wordt tot in detail uitgelegd hoe de

³ Een sollicitateur was – kort gezegd- de man die ervoor zorgde dat de door de staat geleverde budgetten in de vorm van soldij bij de manschappen terecht kwam.

⁴ Reglement en Ordres voor de Wachten, gearresteerd by Zijne Hoogheid den 1 September 1770.

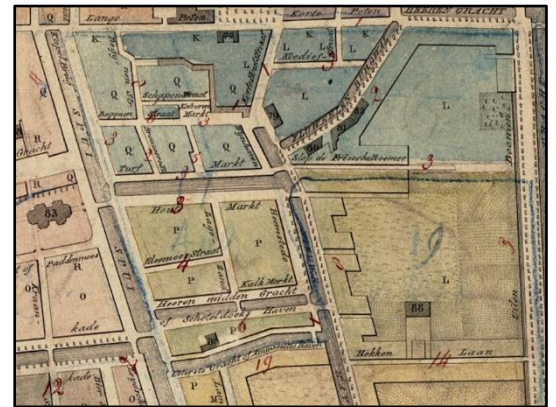

leden van de Gardes zich tijdens en buiten hun dienst dienden te gedragen. Hun toenmalige plichten lijken overeen te stemmen met het werk dat thans door de Marechaussee gedaan wordt, zij het veel uitgebreider. Willem V hield er een enorme hofhouding op na en woonde grotendeels in de stad. Er zal dus de nodige mankracht nodig zijn geweest om alle verplaatsingen van de stadhouder het vereiste decorum te verschaffen. In het laat achttiende-eeuwse Den Haag was het vaak Prinsjesdag.

Afb. Officierskorps der Hollandse Gardes in genoeglijk samenzijn. 1754.

Waar woonde Hendrik Willem?

We hebben uit de bronnen die ons van uit het Gemeentearchief van Den Haag tot onze beschikking staan tot nu toe twee, misschien drie, locaties kunnen achterhalen. Onbekend is waar Hendrik en zijn vrouw woonden vóór en tijdens het begin van hun huwelijk. De eerste informatie dateert van ca. 1775 als ze volgens een opgave uit het vreemdelingenregister met twee kinderen aan de Zd. Middelgracht wonen in het Slop van Silet.⁵ Daarmee is bedoeld 's Heeren Middelgracht die rond die tijd ook wel Schoteldoekshaven werd genoemd, die naam herkennen we nog in de nog steeds bestaande Schedeldoekshaven in het deel van Den Haag dat we thans aanduiden als Spuikwartier. Dit gebied was vroeger een druk gebied, soms aangeduid als Havenkwartier en bevond zich grofweg binnen de (toenmalige) ring Ammunitiehaven, Uilebomen, Turfmarkt, Kalvermarkt en het Spui. Aan een aantal rond de zeventiende eeuw gegraven grachten woonden en werkten veel ambachtslieden. Ook was het de verzamelplaats voor allerlei beurtschippers die vanuit de grachten, via de rond Den Haag gegraven singels toegang hadden tot de omringende waterwegen. In het havenkwartier woonden zowel de chique als de gewone burgers. Vermoedelijk heeft de laatste categorie wel de overhand gehad. De rijkere zullen wel in de wat grotere huizen aan de grachten gewoond hebben en het gewone volk in alle steegjes en sloppen die ook te kust en te keur aanwezig moeten zijn geweest. Ook de orgelbouwer Joachim Reichner woonde in deze wijk aan de Nieuwe Haven.

Afb. Detail van de wijk waarin Hendrik Willem Lemker woonde. Kaart is uit 1833.

Iets later werd de familie, eveneens in het vreemdelingenregister,⁶ gesignaleerd aan de Pieterspoort. Dat moet ergens geweest zijn in de omgeving van het Spui en de Brouwerstraat. Die laatste⁷ liep tussen de Turfmarkt en de Kalvermarkt. Het was ongeveer de plek waar nu de woninginrichter Hulshof en de Openbare Bibliotheek te vinden zijn.

Tot slot over hun woonlocaties: Als de tweede en vierde zoon uit het gezin, Hermanus en Lodewijk, op 8 juli 1798 bij ds. Noordink belijdenis van hun geloof afleggen wordt als hun adres vermeld: Ammunitiehaven. Dat was de gracht die parallel liep aan de Middelgracht. We mogen aannemen dat

⁵ In een verpondingsregister ontdekten we een huiseigenaar op die plek met de naam Philip Schielet. Het zal dus wel het slop van Schielet geweest zijn.

⁶ Laten we vooral niet vergeten dat de Lemkers vreemdelingen waren. Op 21 augustus 1775 werd het gezin via een acte admissie verleend voor zes maanden. Op 16 oktober 1776 nog eens voor een jaar en op 1 november 1778 voor weer een jaar.

⁷ Je had nog de Grote en de Kleine Brouwerstraat,

moeder Lemker-Herbst (Hendrik was toen al overleden) toen niet meer aan de Pieterspoort woonde. Het ligt niet voor de hand dat de twee broers (op dat moment 23 en 20 jaar oud) destijds in hun eentje op dit adres gewoond hebben. Zeer waarschijnlijk zullen Carel (21), Magdalena (17) en Johan Th. (8) daar ook gewoon bij geweest zijn. Alleen Ernst Albrecht woonde al met Ursula Speeth op zichzelf want eerder dat jaar was hun zoon Jacob Cornelis al geboren.

Waar werkte Hendrik ?

Over de manier waarop onze stamvader de kost verdiende is maar weinig bekend. We hebben enig inzicht in de organisatie van de Hollandse Gardes en kunnen daarom redelijk nauwkeurig reconstrueren bij welk bataljon Hendrik gediend heeft maar stamboeken uit die tijd zijn er niet meer dus we kunnen niet nagaan tot welke datum hij tot de Gardes behoord heeft en wat de reden ervan is dat hij die verlaten heeft. In de archieven van de Raad van State die over de Gardes bewaard zijn gebleven uit de periode van 1773-1794 komt zijn naam niet voor dus zal hij toen reeds uit actieve dienst geweest zijn. Uit een tweetal notities, gevonden in het vreemdelingenregister d.d. 1775⁸ worden voor de tijd daarna twee functies als knecht genoemd, namelijk bij de heer Bentinck én de Baron van Nijvenheim. Het zijn beide namen uit de adelstand van die dagen van wie een aantal mannen ook functies hadden binnen de staatse legers. Om met zekerheid deze namen te verbinden aan de exacte werkgever(s) van Hendrik Willem vergt een aparte studie die we nog even uit moeten stellen. Waarschijnlijk is in ieder geval dat Hendrik Willem zijn kostwinnerschap na zijn soldatentijd verwierf vanwege een goede relatie met zijn leidinggevenden in de tijd dat hij onder de Hollandse Gardes diende.

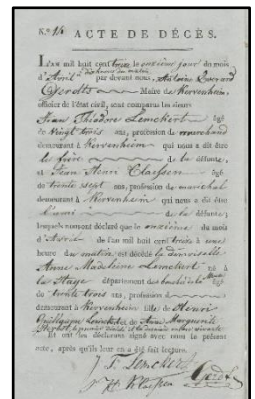
Het gezin van Hendrik Willem en Margaretha Catherina. Aanduiding verschillende takken.

Van de personen uit dat gezin kennen we slechts wat gegevens omtrent dopen, trouwen en begraven. Het eerste kind dat geboren werd in het gezin op 13 oktober 1771 was **Anna Magdalena** (vernoemd naar de oma van moederszijde en een zuster van haar vader). Zij werd in de Hoogduitse kerk gedoopt door Ds. Wigboldus Muilman (hij zou later nog twee kinderen dopen uit het gezin) maar de kleine overleed alweer na vier maanden. Op 21 april 1773 volgde **Ernst Albrecht** (spelling uit het doopboek) aan wie wij verderop een apart hoofdstukje zullen wijden. Hij zal als stamvader fungeren van de 'Rotterdamse tak' een indeling die we hanteren om de structuur van de familie te kunnen blijven overzien. Daarna volgen **Hermanus** (1774), **Carel** (1776) en **Lodewijk** (1778), beide laatsten door ons ingedeeld bij de 'Amsterdamse tak'. Weer twee jaar later komt een meisje dat dezelfde naam krijgt als haar vroeg overleden zusje **Anna Magdalena** (1780) en hekkensluiter is het nakomertje **Johan Theodorus** in 1789. Hij zal de stamvader worden van alle thans nog levende Lemckerts en staat aan het hoofd van de 'Loosduinse tak'.

Ernst is nog maar zestien jaar oud als zijn vader sterft en zal ongetwijfeld zijn moeder hebben moeten bijstaan die op dat moment de zorg had voor nog vier kinderen in de leeftijd van nul tot vijftien jaar. Toch zou hij als oudste ook het eerste het gezin verlaten want in mei 1798 wordt hij zelf vader van een zoontje en zal hij dus waarschijnlijk met zijn vrouw Ursula elders gewoond hebben. Van Hermanus en Lodewijk is bekend dat ze in ieder geval tijdens de zomer van dat zelfde jaar 1798 nog in Den Haag woonden en ook Carel heeft naar alle waarschijnlijkheid nog thuis gewoond. Anna

⁸ Gem. archief Den Haag Oud archief beh.nr. 350 inv. Nrs.1121-1125 Registers van personen, die ter voldoening aan de keur van 12 januari 1728, gerenoveerd 9 juli 1750, ter Burgemeesterskamer zijn gecompareerd en aan wie, na overlegging van acte van indemniteit of renunciatie een tijdelijke verblijfsvergunning (acte van admissie) is verleend, 1751-1811

Magdalena was in 1798 nog lang niet meerderjarig en Johan Th. speelde op dat moment ongetwijfeld nog met knikkers op straat. Het vermoeden bestaat dat het gezin pas rond 1811 op drift geraakt is want in dat jaar trouwen zowel Carel als Lodewijk, op wie we later nog eens hopen terug te komen. Moeder Catharina Herbst is bij beide huwelijken niet aanwezig want woont dan reeds in Kervenheim in het toenmalige Hertogdom Kleef (de streek waar ze vandaan komt) van waaruit zij per acte haar toestemming voor de twee huwelijken verleent. Uit niets blijkt dat Hermanus, Anna Magdalena of Johan Th. bij die beide huwelijken aanwezig zijn geweest, anderen treden op als getuigen. Mede omdat van zowel Hermanus als van Johan Th. de attestaties in 1811 zijn opgevraagd is het dus zeer aannemelijk dat moeder Lemckert-Herbst op enig moment in of vóór 1811 mét haar niet gehuwde kinderen terug gegaan is naar haar geboortestreek in Duitsland. Van Johan Th. weten we zeker dat hij daar tot aan haar dood zijn moeder verzorgd heeft. En van Anna Magdalena lijdt dat ook geen twijfel want ze is in 1813 in Kervenheim overleden. Alleen is onduidelijk hoe het met Hermanus is afgelopen, tot nu toe is er van hem nooit een overlijdensacte gevonden. Dat laatste maakt het des te aannemelijker dat ook hij buiten onze landgrenzen is overleden.

Afb. Overlijdensacte d.d. 11.4.1813, opgesteld in Duitsland maar in het Frans (!) van Anna Magdalena Lemckert.

Overlijden van Hendrik en Margaretha

Hendrik Willem was geen lang leven beschoren. Zijn dood wordt gemeld op 25 maart 1790 toen hij dus nog maar net 52 jaar was. Als reden voor zijn overlijden wordt 'borstkwaal' ingevuld. Hij krijgt een Pro Deo begrafenis. De begrafenis vindt plaats op het Noorderkerkhof, een begraafplaats die te vinden was op de plaats waar nu op de Noordwal de nrs 117 t/m 327 te vinden zijn. Deze begraafplaats werd in 1830 gesloten.

Als Margaretha Catharina Herbst op 20 maart 1818 in het plaatsje Appeldorn in Duitsland de laatste adem uitblaast is ze 73 jaar oud. Ze is dan al achtentwintig jaar weduwe en heeft in ieder geval reeds haar dochter Anna Magdalena (+ 1813) en haar zoon Carel (+ 1814) aan de dood moeten afstaan. Uit het feit dat Johan Theodorus na zijn moeders sterven in 1818 meteen de thuisreis aanvaardt zou de conclusie kunnen worden getrokken dat toen ook Hermanus niet meer in leven was. Als Johan Th. weer in Den Haag terugkeert treft hij daar zijn zestien jaar oudere broer Ernst Albrecht aan (die inmiddels drie kinderen heeft) en zijn broer Lodewijk. Die zal het ook niet lang meer maken want overlijdt in september 1821 op het moment dat Johan Th. aan het bijkomen is van een mislukt avontuur als komenijswinkelier in Rotterdam. Vanaf 1821 zijn van het gezin Lemker (dat zich dan al lang Lemckert noemt) alleen Ernst Albrecht en Johan Theodorus nog over.

De tijd waarin het gezin Lemker leefde in Den Haag.

In het kort iets over de maatschappij waarvan de Lemkers deel uitmaakten tijdens het derde kwart van de achttiende eeuw. Die tijd wordt gezien als een periode van politieke neergang. De republiek in haar laatste dagen werd gekenmerkt door de devaluatie van een ooit zo succesvolle samenleving. De leiding van ons toch al onstabiele land lag vanaf 1766 in handen van Erfprins Stadhouder Willem V. Van Willem V (afb.) wordt gezegd dat hij een zeer goed geheugen had, filosofisch van aard en goed van karakter was, echter ook besluiteloos en detaillistisch. Hij zag geen kans om het oligarchische regeringssysteem te hervormen en kwam daardoor steeds meer onder vuur te liggen. Tijdens de patriottentijd raakte hij diep in de problemen door zijn halsstarrigheid, raakte diverse functies kwijt en trok als gevolg hiervan zich terug in Nijmegen om in september 1787 weer terug te keren naar Den Haag dankzij de steun van een Pruisisch leger. In februari 1793 verklaarde het

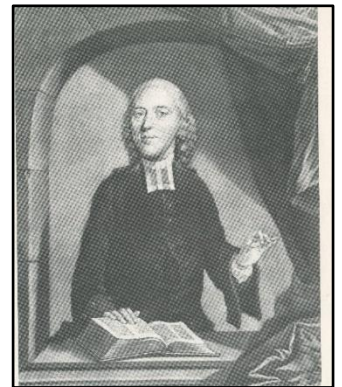

revolutionaire bewind in Parijs hem de oorlog waarna in januari 1795 (terwijl hij in ballingschap in Londen was) de Bataafse Republiek werd uitgeroepen. In 1801 deed hij afstand van al zijn rechten als erfstadhouder.

Het feit dat ons land in sterke mate verdeeld werd tussen aanhangers van Oranje en de Patriotten moet ook van invloed zijn geweest op het leven van dit gezin. Met name in Den Haag speelden allerlei taferelen zich af; het kan niet anders dan dat dit zijn uitwerking heeft gehad in de richting van veel Hagenaars die hier met hun neus bovenop stonden⁹ of er daadwerkelijke bij betrokken waren. De stuip trekkingen van deze stervende maatschappij moet een ingrijpende invloed hebben gehad op het leven van de Haagse burgers die maar moesten zien hoe ze in deze zieltoegende tijd hun kostje bij elkaar scharrelden.

De Kerk

De Lemkers waren lid van de Kerk die zich destijds Gereformeerd noemde. Die telde een groot aantal leden¹⁰. Alleen in de Grote Kerk werden er per jaar al zo'n 500 kinderen gedoopt. Het zicht ontbreekt ons op de manier waarop het gezin bij het kerkelijk leven betrokken is geweest. Alle kinderen zijn in de Hoogduitse-, Nieuwe- of Grote Kerk gedoopt maar Hendrik en Margaretha waren niet vlot met het indienen van hun attestatie.¹¹ Het vermoeden bestaat dat Margaretha als gereformeerd opgevoede vrouw er aan bijgedragen zal hebben dat het gezin tot de gereformeerde religie bleef behoren en niet de Lutherse. Tussen de predikanten was destijds ook nogal verschil. Er waren er die de theologie van Voet uitdroegen, de zgn. Voetianen, anderen hielden het bij de leer van Coccejus.¹² In deze tijd ontwikkelde zich ook een nieuwe derde stroming, namelijk van hen die zich tot het Piëtisme aangetrokken voelden.¹³ We hebben helaas geen idee of er bij Hendrik en zijn vrouw een voorkeur aanwezig was voor een bepaalde theologische ligging.¹⁴

Afb. Ds. Wigbold Muilman W.zn. Hij doopte in 1771 Anna Magdalena, Hermanus in 1774 en Johan Th. Lemckert in 1789.

We mogen aannemen dat ook de Kerk ook heeft bijgedragen aan het onderwijs van de kinderen. Het was gebruikelijk in die tijd dat voorzangers naast koster ook onderwijzer waren en de kinderen behalve het Onze Vader, De Heidelbergse Catechismus en de Twaalf Artikelen ook nog wat lezen en schrijven bijbrachten. Aan het begin van de Ammunitiehaven, op nummer 10, werd in 1729 een armenschool opgericht die tot in de negentiende eeuw bestaan heeft; het is niet onmogelijk dat de Lemckertjes daar geweest zijn. Aan het feit dat de zonen van Hendrik en Margaretha in staat waren een keurige handtekening te zetten en Ernst Albrecht zelfs tot een ondernemend burger uitgroeide

⁹ De stad was beperkt van omvang dus zullen in het centrum veel burgerlieden in een kluitje op elkaar gewoond hebben.

¹⁰ In 1799 waren dat er 23226.

¹¹ Onduidelijk is of de ingekomen attestatie van een Margriet Catharina Herbst in 1774 bij ónze Margaretha hoort. Hendrik maakte pas werk van zijn attestatie (als Luthers lid) in 1779.

¹² In één penseelstreek: Voetianen waren de meer orthodoxen, Coccejanen de liberalen.

¹³ Veel hierover in het boek 'Haagse Hervormde Historiën' van C.J. Toebe (1978). Alleen antiquarisch verkrijgbaar.

¹⁴ Mogelijk is er iets te destilleren uit de namen de predikanten die hun kinderen gedoopt hebben alhoewel de conclusies hieruit misleidend kunnen zijn

mag worden geconcludeerd dat de Haagse Lemkertjes hun kansen destijds niet onbenut hebben gelaten!

Naschrift

Dit opstel, slechts bedoeld als kennismaking met Hendrik Willem Lemker en zijn gezin, bevat ter wille van de leesbaarheid slechts een beperkt aantal genealogische gegevens. Voor uitgebreider informatie verwijs ik de lezer naar:

1. De genealogie LEMCKERT, Hagens met een militaire stam door J.F. Wendte en M.J.J. Wendte ¹⁵
2. Artikel in Gens Nostra jaargang 56 nr. 7/8 (juli augustus 2001): 'De eerste generaties van het geslacht Lemckert' door J.F. Wendte en M.J.J. Wendte. ¹⁶
3. www.genealogieonline.nl/genealogie-lemckert
4. Papieren dossier aanwezig bij de auteur van dit opstel.

Henk Lemckert voorjaar 2020

¹⁵ Versie 28.10.1997 aanwezig in dossier van de auteur

¹⁶ Aanwezig in dossier van de auteur. Verkrijgbaar op CD bij de Nederlandse Genealogische Vereniging